

ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

NA ROK 2012

BIAŁYSTOK 2011

Spis treści

WSTĘP	3
STATYSTYCZNE ZESTAWIENIE DANYCH	5
1. Transport.....	5
2. Promocja i ochrona zdrowia	7
3. Kultura i dziedzictwo narodowe	8
4. Społeczeństwo informacyjne.....	9
BUDŻET WOJEWÓDZTWA W LATACH 2006 – 2010.....	11
REALIZACJA BUDŻETU SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W I POŁ. 2011	14
KIERUNKI I DETERMINANTY ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	17
1. Transport.....	20
2. Ochrona środowiska	21
3. Ochrona zdrowia.....	22
4. Kultura i dziedzictwo narodowe	22
5. Społeczeństwo informacyjne.....	23
6. Promocja i turystyka	23
7. Obszary wiejskie	24
8. Edukacja, sport	24
9. Kapitał ludzki	25
KIERUNKOWE DOKUMENTY ROZWOJU (<i>wybór</i>)	26
PODSUMOWANIE.....	28
Spis tabel	29
Spis wykresów.....	29

WSTĘP

Zakres działania samorządu województwa obejmuje wykonywanie zadań publicznych o charakterze wojewódzkim, niezastrzeżonych ustawami na rzecz organów administracji rządowej. Oznacza to w praktyce, że w kompetencjach samorządu leży znaczna część działań publicznych o charakterze inwestycyjnym i nieinwestycyjnym realizowanych na obszarze województwa. Działania te obejmują wiele sfer życia społeczno-gospodarczego i dotyczą takich obszarów jak: edukacja, ochrona zdrowia, kultura, pomoc społeczna, polityka wiejska, ochrona środowiska, kultura fizyczna, turystyka, rynek pracy, transport zbiorowy i drogi publiczne czy zagospodarowanie przestrzenne.

Samorząd województwa podlaskiego, kierując się zasadą świadomego i odpowiedzialnego kreowania polityki regionalnej, każdorazowo przed przystąpieniem do prac nad budżetem samorządu województwa na kolejny rok, dokonuje wstępnej oceny potrzeb rozwojowych. Obejmują one zadania o charakterze inwestycyjnym i nieinwestycyjnym w zakresie przedsięwzięć pozostających w kompetencjach samorządu województwa.

Ponadto samorząd określa kierunki regionalnej polityki rozwoju, których odzwierciedleniem jest Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego będąca dokumentem długofalowym, podlegającym jednak aktualizacjom w celu dostosowania do regulacji krajowych oraz do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej są dokumentem mającym wspomagać proces tworzenia budżetu na rok 2012 oraz kreowania polityki regionalnej, prezentując skalę potrzeb rozwojowych w poszczególnych sferach działalności samorządu. Tegoroczny dokument ma znaczenie szczególnie istotne z racji prowadzonych w województwie prac przygotowawczych związanych z aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego, która będzie miała długofalowy wpływ na kierunek polityki społeczno-gospodarczej regionu.

Założenia zawierają informację na temat realizacji budżetu województwa w latach poprzednich oraz stanu jego wykonania w pierwszym półroczu bieżącego roku, wraz z syntezą długofalowej prognozy finansowej województwa. Główną część dokumentu

stanowi szczegółowa charakterystyka zapotrzebowań finansowych zgłaszanych przez departamenty i jednostki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku przypadających na realizację zadań w roku 2012. Zgłaszane zapotrzebowania zostały podzielone na obszary tematyczne, których stan i dynamika w regionie został poddany krótkiej analizie. Ma to na celu prezentację potrzeb rozwojowych Województwa Podlaskiego w odpowiednim dynamicznym kontekście uwzględniającym zmiany społeczno-gospodarcze zachodzące w regionie oraz realizowane w nim najważniejsze inwestycje.

STATYSTYCZNE ZESTAWIENIE DANYCH

Rozwój społeczno-gospodarczy województwa podlaskiego obejmuje wszystkie sfery pozostające w kompetencjach Samorządu Województwa Podlaskiego. Każda realizowana w regionie inwestycja utożsamiana jest z bezpośrednim bądź przynajmniej pośrednim oddziaływaniem samorządu wojewódzkiego. Odnosi się to przede wszystkim do przedsięwzięć o charakterze strategicznym.

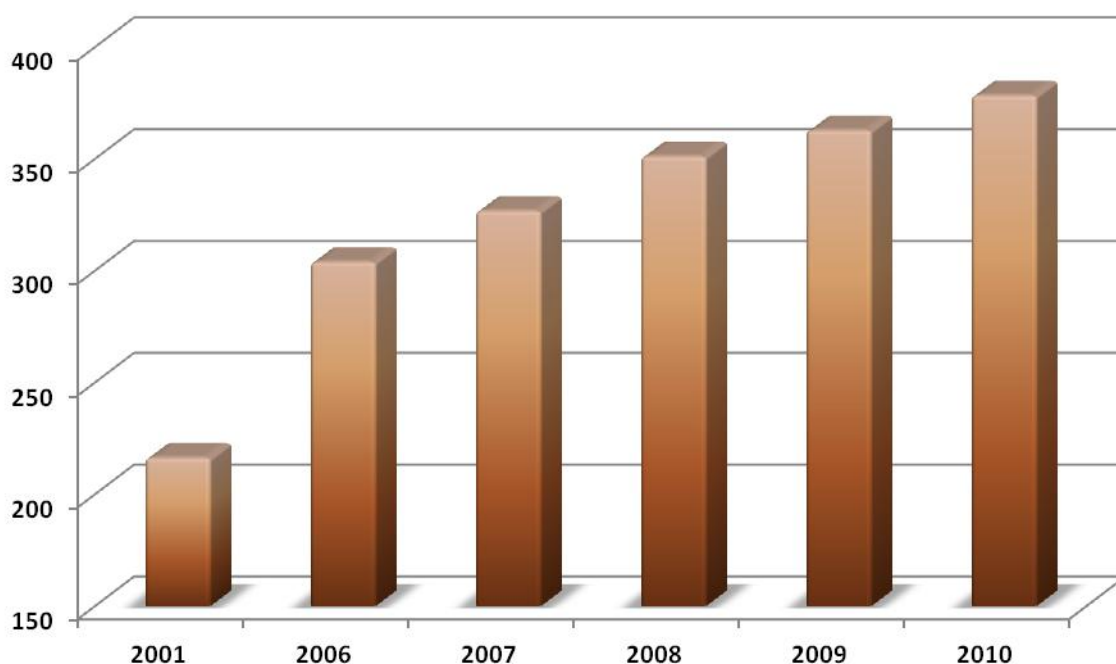
Na potrzeby *Założeń* przyjęto konieczność odwołania się do takich wskaźników rozwojowych, które odnoszą się do bezpośrednich kompetencji samorządu wojewódzkiego. Spośród wielu sfer życia społeczno-gospodarczego za najważniejsze uznano te, które z jednej strony generują największe obciążenia finansowe, z drugiej zaś te, które bezpośrednio wpływają na poziom i jakość życia mieszkańców, warunkują rozwój regionu oraz wpływają na ocenę jego atrakcyjności, w tym atrakcyjności inwestycyjnej.

1. TRANSPORT

Wśród wskaźników dotyczących komunikacji transportowej jednymi z najbardziej miarodajnych są te, które odnoszą się do ilości pojazdów korzystających z dróg danego rodzaju.

Na potrzeby niniejszego dokumentu uznano, że miarodajnym wskaźnikiem świadczącym o stopniu obciążenia wojewódzkiej infrastruktury drogowej jest ilość zarejestrowanych samochodów osobowych w przeliczeniu na 1 km drogi wojewódzkiej. Liczba samochodów osobowych w województwie z roku na rok systematycznie wzrasta, przy stosunkowo stałej ilości i długości dróg wojewódzkich, ma to bezpośrednie przełożenie na duże obciążenie dróg w ruchu wewnętrznym. Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast zmniejszające się w ostatnich latach tempo wzrostu ilości samochodów osobowych (wzrost o około 19 000 w roku 2010 i 14 000 w roku 2009 w porównaniu do 30 000 w roku 2008 i 28 000 w roku 2007).

Wykres 1. Samochody osobowe w województwie podlaskim w przeliczeniu na 1 km drogi wojewódzkiej

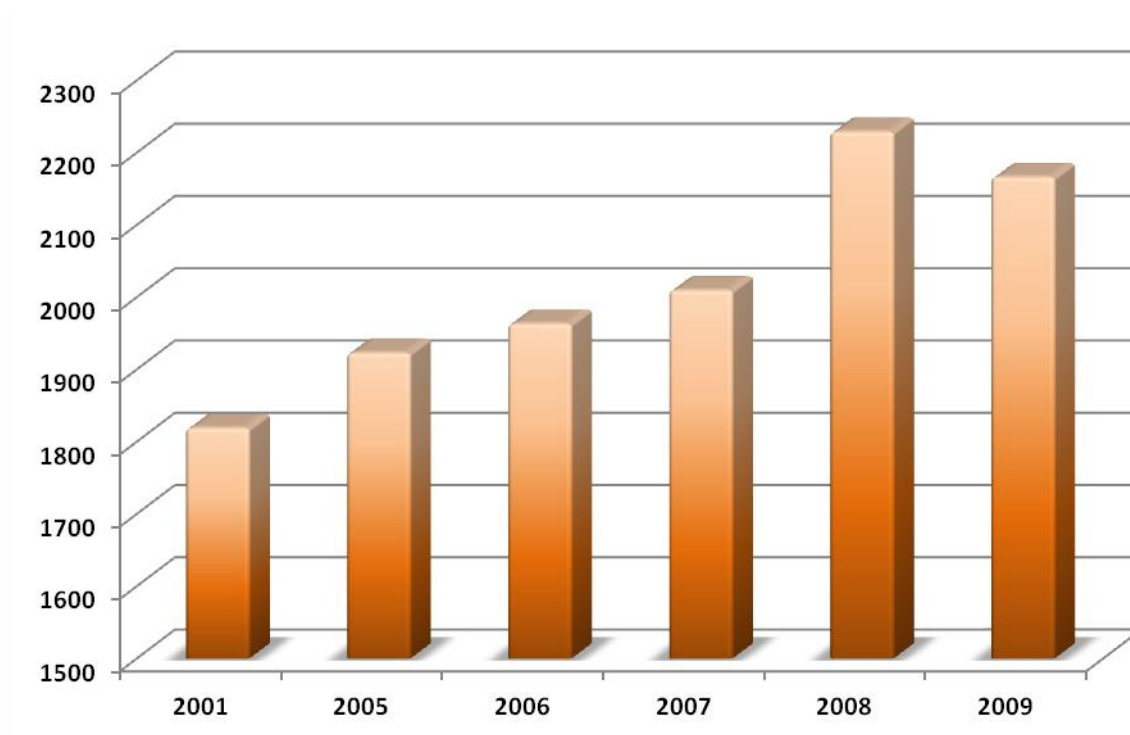
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym ważnym czynnikiem wpływającym na obciążenie wojewódzkiej infrastruktury transportowej jest przygraniczne położenie województwa, które dodatkowo znajduje się przy zewnętrznej granicy strefy Schengen. Ma to bezpośredni wpływ na duże natężenie ruchu tranzytowego na terenie województwa, którego głównymi uczestnikami są pojazdy wysokotonażowe, stanowiące znaczne obciążenie dla infrastruktury drogowej. W związku z licznymi utrudnieniami w ruchu na drogach krajowych, bądź stanem technicznym tych dróg, niejednokrotnie ruch ciężki wybiera trasę wojewódzką kosztem dróg krajowych, co bezpośrednio wpływa na jakość wojewódzkiej infrastruktury drogowej. Wskazują na to dane z badań Generalnego Pomiaru Ruchu. Na przestrzeni lat 2005-2010 wzrosło średnie natężenie ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich w województwie podlaskim. W przypadku dróg wojewódzkich wskaźnik wzrostu ruchu w stosunku do 2005 wzrósł o 1,25 wynosząc w 2010 – 2 432 poj./dobę (przy średniej dynamice wzrostu na drogach wojewódzkich w kraju - 1,23). W przypadku dróg krajowych, jeśli chodzi o *drogi krajowe międzynarodowe* – osiągnięty został w latach 2010:2005 wzrost o 1,12 (średnia krajowa 1,21) i wynosząc 10 169 poj./dobę; w odniesieniu do *pozostałych dróg krajowych* – wskaźnik wzrostu ruchu wyniósł 1,26 (średnia krajowa 1,23) osiągając średnie natężenie ruchu 5 690 poj./dobę.

2. PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Jakość usług z zakresu ochrony zdrowia oraz ich dostępność jest jednym z najważniejszych czynników decydujących o poziomie życia mieszkańców danego regionu. Zawiłość systemu finansowego służby zdrowia oraz szeroka gama wydatków ponoszonych przez samorząd województwa utrudnia czytelną prezentację stanu obciążenia wojewódzkiego systemu ochrony zdrowia za pomocą jednego bądź nawet kilku syntetycznych wskaźników. Na potrzeby *Założeń* przyjęto, iż najlepszym odzwierciedleniem wielkości obciążenia infrastruktury ochrony zdrowia w województwie będzie wskaźnik odnoszący liczbę osób leczonych na oddziałach w szpitalach ogólnych do liczby ludności.

Wykres 2. Leczeni na oddziałach w szpitalach ogólnych w województwie podlaskim na 10 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

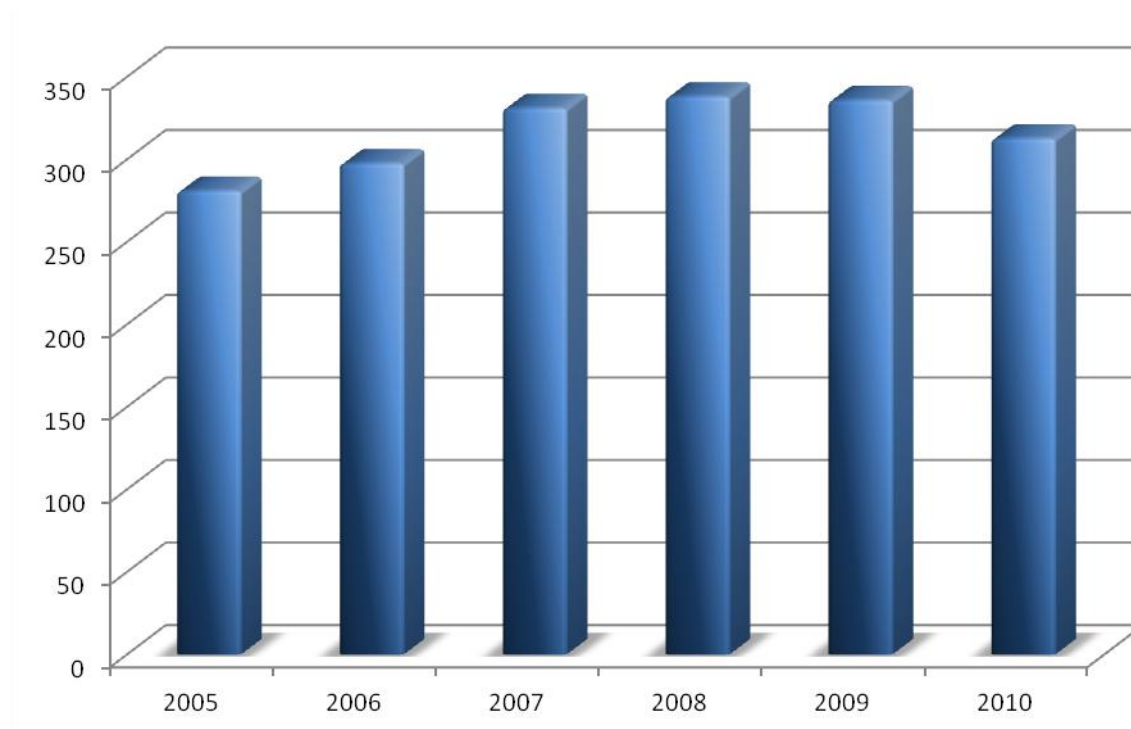
Rok 2009 był pierwszym od sześciu lat rokiem, w którym zmniejszyła się liczba leczonych osób na oddziałach w szpitalach ogólnych. Statystyka ta ma charakter jeszcze bardziej pozytywny zważywszy na fakt, iż przyrost naturalny (pomimo iż ciągle negatywny) w ostatnich latach wykazuje tendencję zwyżkową. Nie można więc przypisać zmniejszenia się liczby leczących się szpitalnie w województwie zmniejszaniu się liczby ludności. Podobną dynamikę można zauważyć w przypadku liczby mieszkańców korzystających ze świadczeń zdrowotnych w jednostkach podległych

samorządowi województwa, która to w roku 2009 spadła do 344 tys. w porównaniu z 357 tys. w roku 2008. Pomimo korzystnych tendencji ukazywanych przez dostępne dane, sektor opieki zdrowia wymagał będzie stałych oraz istotnych nakładów finansowych w celu dostosowania go do wymogów Unii Europejskiej, a przede wszystkim w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców województwa.

3. KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE

Z racji struktury własności instytucji sektora kultury i dziedzictwa narodowego, których znaczna większość w województwie podlaskim jest podległa samorządowi województwa, duża część ogółu realizowanych działań, a w konsekwencji również wydatków budżetowych przypada na ten właśnie obszar. Dlatego też obszar „Kultura i Dziedzictwo Narodowe” należy uznać za ważny z punktu widzenia polityki społeczno-gospodarczej i planowania strategicznego regionu. Na potrzeby *Założeń* przyjęto, iż dobrym odzwierciedleniem korzystania z infrastruktury kultury jest wskaźnik przedstawiający liczbę osób uczęszczających do teatrów i instytucji muzycznych w odniesieniu do liczby ludności województwa.

Wykres 3. Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

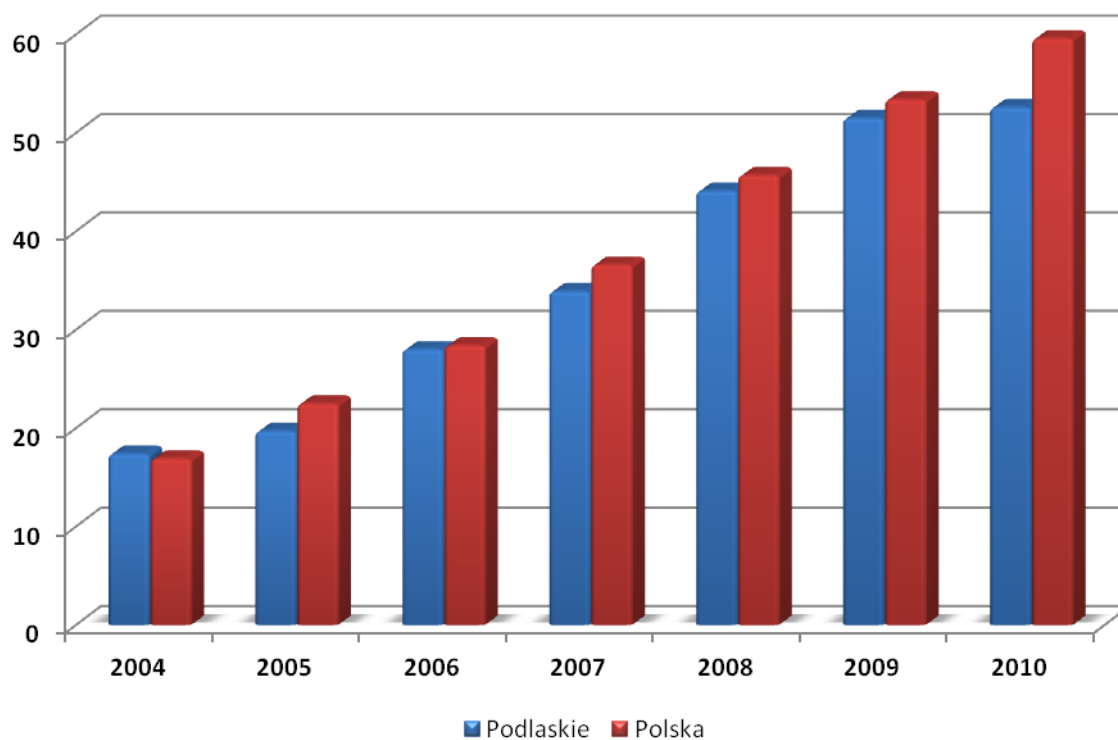

Dane wskazują na stałe i dość wysokie zapotrzebowanie na usługi z obszaru kultury. W każdym roku z przedziału 2007 – 2010 ponad 30% mieszkańców województwa przynajmniej raz w roku gościła w teatrze bądź instytucji muzycznej.

4. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Jednym ze wskaźników opisujących dostępność komunikacyjną, w rozumieniu otwartości społeczeństwa i docierania do nich z informacją, jest dostęp do internetu. Przestrzeń wirtualna i możliwość korzystania z jej zasobów jest dzisiaj wyznacznikiem rozwoju każdej społeczności. Na potrzeby *Założeń* przyjmuje się wskaźnik dostępu gospodarstw domowych do sprzętu z dostępem do internetu z uwagi na fakt wyasygnowania w ramach *PO Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013* specjalnych środków na tworzenie szkieletu technicznego umożliwiającego dostęp do sieci szerokopasmowej. Zadanie to jest realizowane regionalnie przez samorządy województw przez co w istotny sposób poszerza się zakres kompetencji oraz oddziaływania samorządu województwa podlaskiego.

Wykres 4. Gospodarstwa domowe wyposażone w komputery z dostępem do internet (w%)

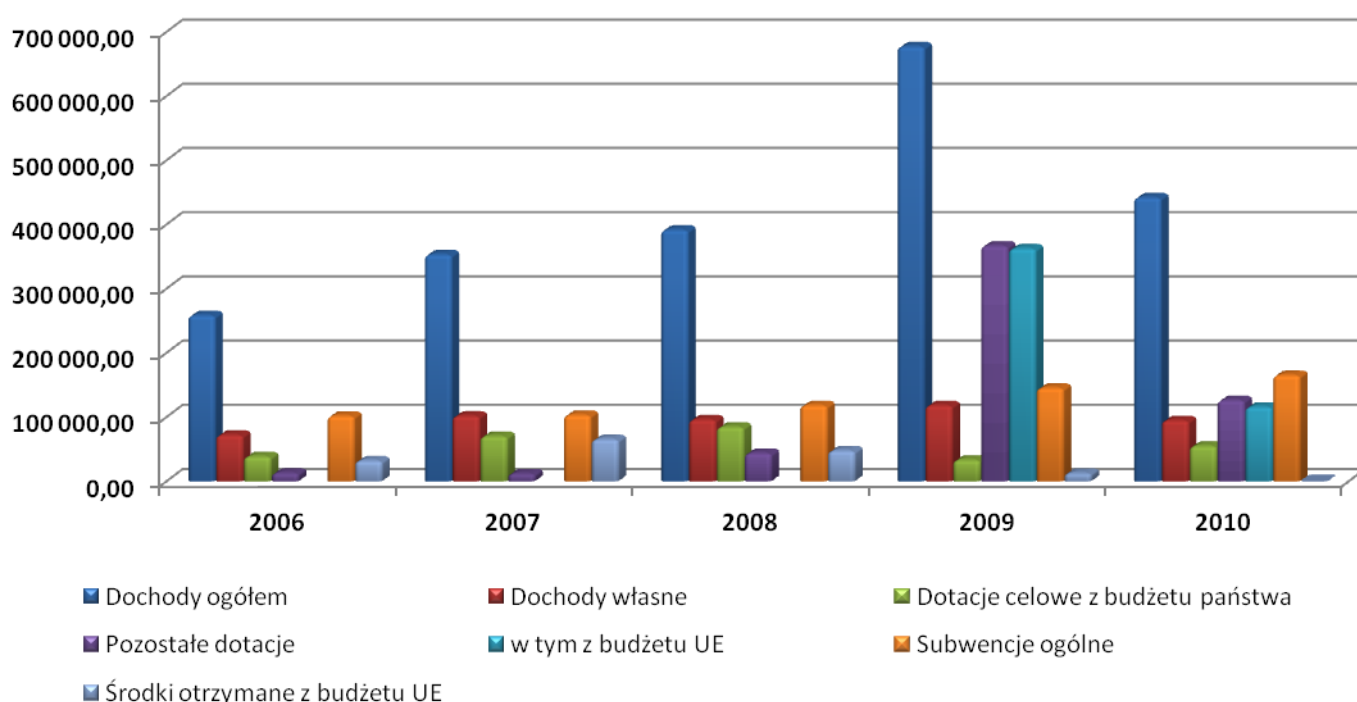
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane wskazują na corocznie zwiększający się stopień dostępu do Internetu w województwie podlaskim. Za zdecydowanie niekorzystny należy jednak uznać fakt rosnącej luki pomiędzy naszym regionem a wartością średnią tego wskaźnika dla Polski. Projekt budowy Sieci Szerokopasmowej w Polsce Wschodniej może stanowić szansę na dogonienie kraju w kwestii dostępu do Internetu, jednak zdecydowanie nie jest działaniem wystarczającym, a obszar Społeczeństwa Informacyjnego wymaga kompleksowych działań samorządu województwa.

Budżet województwa w latach 2006 – 2010

Kreowanie zmian w sferze społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego wymaga wydatkowania odpowiednich środków finansowych, które umożliwią prowadzenie efektywnej polityki rozwoju. Samorząd województwa podlaskiego podejmuje działania w oparciu o przyjmowany corocznie budżet. Zamierzenia rozwojowe ograniczają jednak możliwości finansowe budżetu, który w niewielkim stopniu pochodzi z dochodów własnych samorządu. Zasadnicza część bowiem opiera się na dotacjach celowych oraz subwencjach, które charakteryzują się ściśle określonymi możliwościami ich wydatkowania. Struktura budżetu, z uwzględnieniem jej dynamiki w latach 2006-2010, przedstawiona jest na poniższym wykresie:

Wykres 5. Dochody Województwa Podlaskiego wg. źródeł ich pochodzenia (wykonanie) w tys. zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu Województwa Podlaskiego z lat 2006-2010

W ostatnich latach obserwowany był znaczny i coroczny wzrost wielkości dochodów województwa podlaskiego. Wiąże się to głównie z przyjęciem przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku funkcji związanych z

wdrażaniem programów operacyjnych Unii Europejskiej. Wzrost ten miał swoją kulminację w roku 2009 kiedy to nagłe pojawienie się po stronie przychodów budżetu kategorii dotacji z budżetu UE spowodowało znaczny skokowy wzrost wartości dochodów budżetu. W roku następnym wielkość dotacji z budżetu UE zmalała, przez co wartość dochodów spadła, powracając na ścieżkę wzrostu z lat wcześniejszych, której motorem jest wzrost subwencji ogólnej (oświatowej, wyrównawczej i regionalnej).

Dochody Województwa Podlaskiego na przestrzeni lat 2006-2010 przedstawione są poniżej.

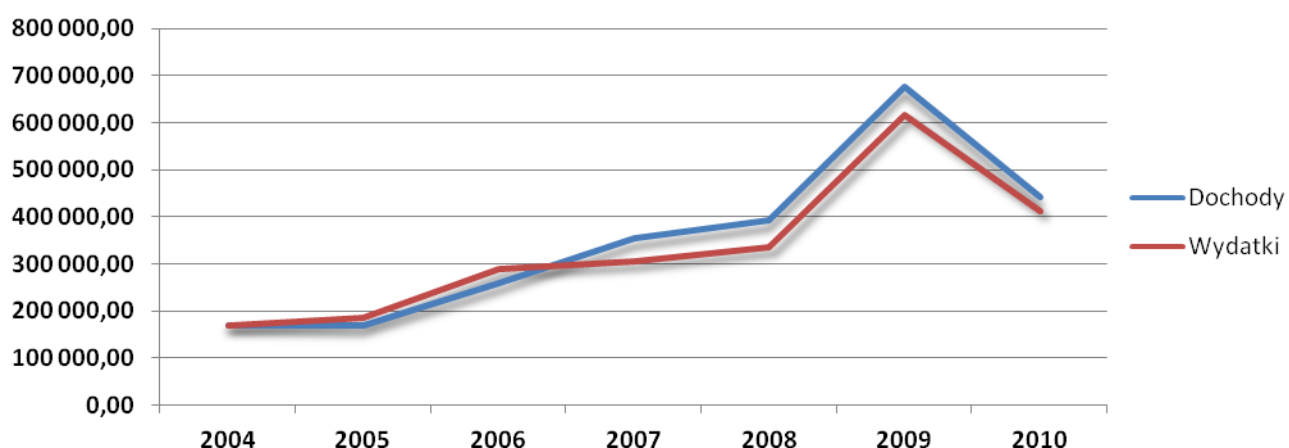
Tabela 1. Dochody Województwa Podlaskiego według źródeł ich pochodzenia (wykonanie) w tys. zł

Dochody	2006	2007	2008	2009	2010
Dochody ogółem	258 726	353 443	391827	677 449	442 258
Dochody własne	72 278	102 099	96 380	118 434	95 016
Dotacje celowe z budżetu państwa	38 993	70 505	84 867	33 544	55 231
Pozostałe dotacje	12 905	11 678	44 113	367 129	126 522
w tym z budżetu UE				362 707	116 019
Subwencje ogólne	102 069	103 486	118 516	145 669	165 487
Środki otrzymane z budżetu UE	32 479	65 673	47 949	12 671	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu Województwa Podlaskiego z lat 2006-2010

Zadania realizowane w roku 2010 wynikały, w przypadku istotnych finansowo przedsięwzięć, w szczególności inwestycyjnych, z decyzji organów samorządu województwa podlaskiego; w innych przypadkach związane były z bieżącą realizacją zadań Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku oraz jego jednostek podległych. Wydatki budżetu obejmowały zadania zarówno własne samorządu województwa podlaskiego, jak i zadania bieżące i inwestycyjne z zakresu administracji rządowej zlecone i na podstawie zawartych porozumień. Realizacja budżetu w ujęciu dynamiki przychodów i wydatków przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6. Realizacja budżetu Województwa Podlaskiego w podziale na dochody i wydatki (wykonanie) w tys. zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu Województwa Podlaskiego z lat 2006-2010

Realizacja budżetu w ujęciu dochodów i wydatków na przestrzeni lat 2006-2010 przedstawia się następująco:

Tabela 2. Realizacja budżetu Województwa Podlaskiego w podziale na dochody i wydatki (wykonanie) w tys. zł

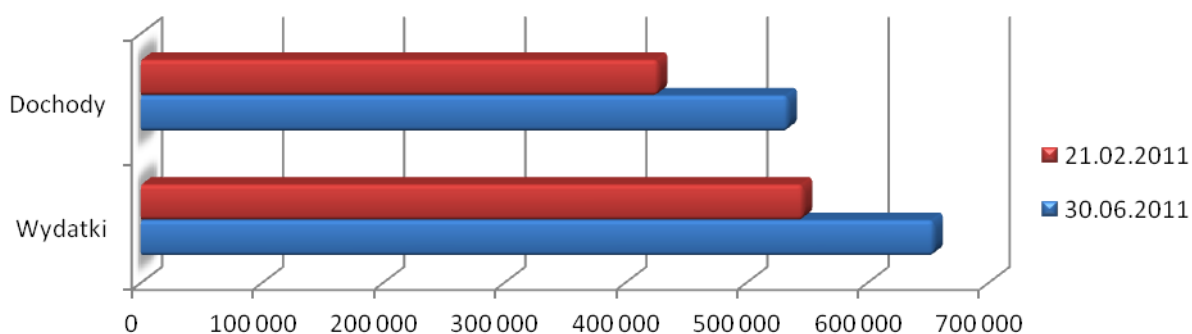
Budżet	2006	2007	2008	2009	2010
Dochody	258 726	353 443	391 827	677 449	442 259
Wydatki	288 271	304 951	334 514	616 425	411 679
Deficyt/Nadwyżka	-29 544	48 491	57 313	61 024	30 579

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu Województwa Podlaskiego z lat 2006-2010

Realizacja budżetu samorządu Województwa Podlaskiego w I poł. 2011

Budżet samorządu województwa podlaskiego przyjęty został przez Sejmik Województwa Podlaskiego w dniu 21.02.2011 r.¹ Z uwagi na bieżące zmiany w uzyskiwaniu wpływów do budżetu, realizacji kolejnych transz w ramach dotacji celowej w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, a także zmian po stronie wydatków budżet Województwa Podlaskiego w okresie luty-czerwiec 2011 budżet Województwa Podlaskiego był 19-krotnie zmieniany, w tym 3-krotnie uchwałami Sejmiku Województwa Podlaskiego i 16-krotnie uchwałami Zarządu Województwa.

Wykres 7. Budżet Województwa Podlaskiego w podziale na dochody i wydatki w tys. zł (plan budżetu na 21.02.2011 oraz po zmianach na dzień 30.06.2011)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Budżetu Województwa Podlaskiego na rok 2011 oraz Informacji o przebiegu wykonania budżetu województwa za I półrocze 2011 roku

W budżecie przyjętym 21.02.2011 dochody określono na kwotę 426 966.531 zł, a wydatki na kwotę 546 604 030 zł. Deficyt budżetowy w kwocie 119 637 499 zł zamierzano pokryć z nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w kwocie 55 006 882 zł, wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu województwa wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w kwocie 14 388 112 zł oraz zaciąganych kredytów w kwocie 50 242 505 zł.

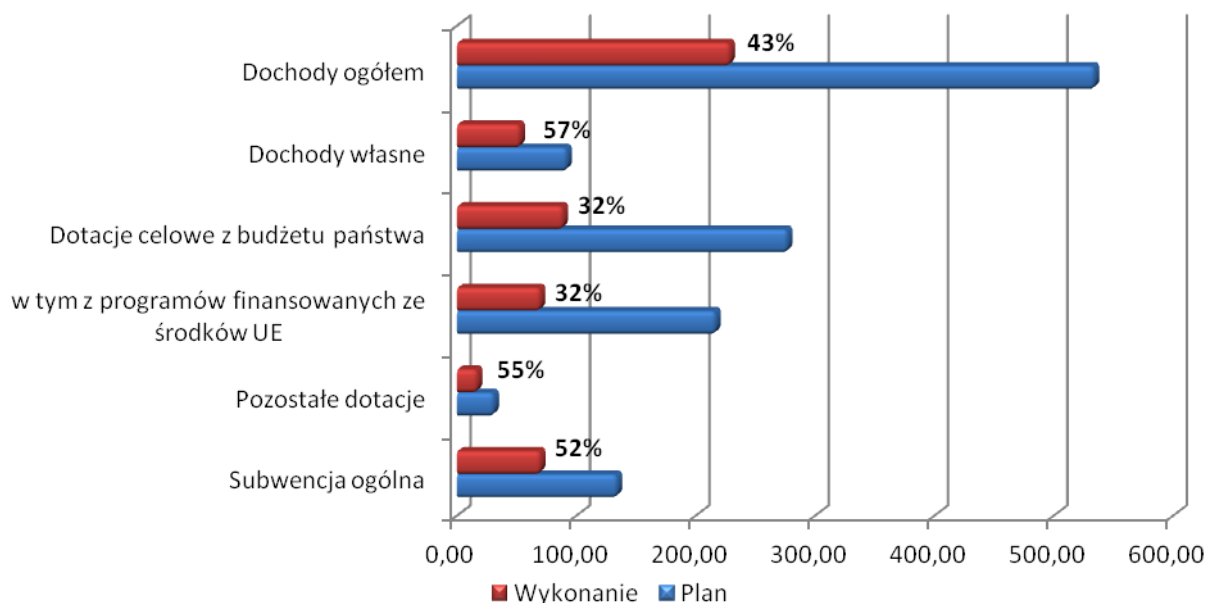
¹Uchwała Nr IV/24/11 Sejmiku Województwa Podlaskiego w dniu 21lutego 2011r. w sprawie przyjęcia budżetu województwa podlaskiego na rok 2011.

Według Informacji o przebiegu wykonania budżetu województwa za I półrocze 2011 roku², wykonanie dochodów wyniosło 43% kwoty określonej wg planu na dzień 30.06.2011r. Struktura realizacji dochodów wg źródeł ich pochodzenia przedstawia się następująco:

- dochody własne – 57%,
- dotacje celowe z budżetu państwa – 32%, (w tym z programów UE 32%)
- pozostałe dotacje – 55%,
- subwencje ogólne – 52%.

Należy jednak zaznaczyć, iż zrealizowane w I półroczu roku 2011 wydatki budżetu Województwa Podlaskiego stanowiły jedynie 29,15% zaplanowanej rocznej kwoty wydatków, co w porównaniu z realizacją dochodów w wysokości 43% może świadczyć o prowadzeniu ostrożnej i odpowiedzialnej polityki finansowej Województwa Podlaskiego.

Wykres 8. Wykonanie dochodów wg źródeł ich pochodzenia w tys. zł za pierwsze półrocze roku 2011 w odniesieniu do dochodów planowanych za pełny rok

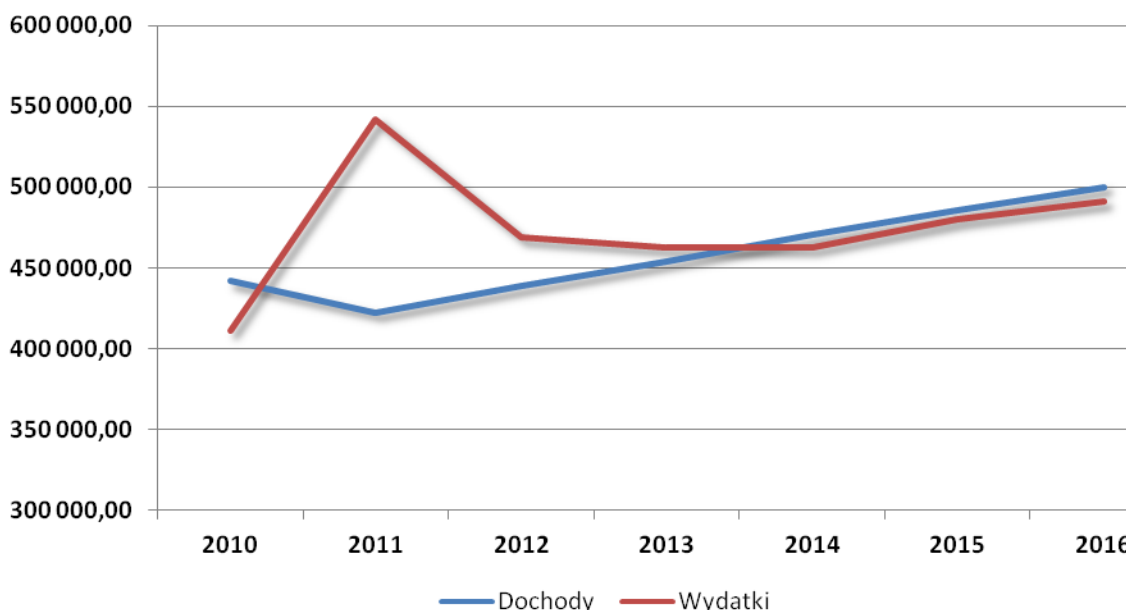

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Budżetu Województwa Podlaskiego na rok 2011 oraz Informacji o przebiegu wykonania budżetu województwa za I półrocze 2011 roku

² Uchwała Zarządu Województwa Podlaskiego Nr 49/622/11 z dnia 30 sierpnia 2011 r.

Mając na uwadze istotne trudności z realizacją dochodów budżetowych w roku 2011, a przy tym konieczność wyboru kierunków rozwoju i określonych przedsięwzięć do realizacji, przedstawiona poniżej wieloletnia prognoza finansowa budżetu Województwa Podlaskiego w perspektywie do 2016 r. przybliżyć ma sytuację finansową samorządu województwa podlaskiego.

Wykres 9. Wieloletnia prognoza finansowa budżetu Województwa Podlaskiego (w tys. zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Informacji o przebiegu wykonania budżetu województwa za I półrocze 2011 roku

Wieloletnia prognoza finansowa budżetu Województwa Podlaskiego w wartościach bezwzględnych do roku 2016 przedstawia się następująco:

Tabela 3. Wieloletnia prognoza finansowa budżetu Województwa Podlaskiego (w tys. zł)

Budżet	2010 ³	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dochody	442 259	422 956	439 097	454 466	470 372	485 424	500 472
Wydatki	411 679	542 594	469 212	463 089	463 172	480 094	491 471
Deficyt/Nadwyżka	30 579	-119 637	-30 114	-8 623	7 200	5 329	9 001

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Informacji o przebiegu wykonania budżetu województwa za I półrocze 2011 roku

Pomimo zaplanowanego w budżecie na 2010 roku deficytu, jego wykonanie zakończyło się nadwyżką. W obecnej prognozie zakłada się realizację nadwyżki z lat poprzednich oraz utrzymanie deficytu budżetowego do 2013 roku, a w latach następnych kontynuację ostrożnościowej polityki zbilansowanego budżetu.

³ Wykonanie budżetu w roku 2010..

Kierunki i determinanty rozwoju Województwa Podlaskiego

Jakość życia mieszkańców Województwa Podlaskiego, stopień rozwoju społeczno-gospodarczego oraz siła gospodarki województwa zależy od wielu podmiotów, działających zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, oraz w sektorze organizacji pozarządowych. Niemniej jednak Samorząd Województwa Podlaskiego jako instytucja współuczestnicząca w podziale środków unijnych, tworząca strategię rozwoju województwa oraz przeprowadzająca wiele bezpośrednich działań i inwestycji, również w wymiarze ponadlokalnym, odgrywa w tym względzie jedną z najistotniejszych ról.

Pamiętać jednak należy, iż o ile Strategia obejmuje wszystkie sfery życia społeczno-gospodarczego i politykę rozwoju prowadzoną przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego, administrację rządową, organizacje pozarządowe i podmioty prywatne, o tyle dokument w postaci Założeń odnosi się do najważniejszych czynników rozwoju podlegających bezpośredniemu oddziaływaniu i kompetencjom samorządu regionalnego. Mając na uwadze cele zawarte w *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku*⁴ Zarząd Województwa Podlaskiego dokonał podziału kierunków rozwoju na następujące obszary:

- 1. TRANSPORT**
- 2. OCHRONA ŚRODOWISKA**
- 3. PROMOCJA i OCHRONA ZDROWIA**
- 4. KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE**
- 5. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE**
- 6. EDUKACJA I SPORT**
- 7. PROMOCJA I TURYSTYKA**
- 8. OBSZARY WIEJSKIE**
- 9. KAPITAŁ LUDZKI**

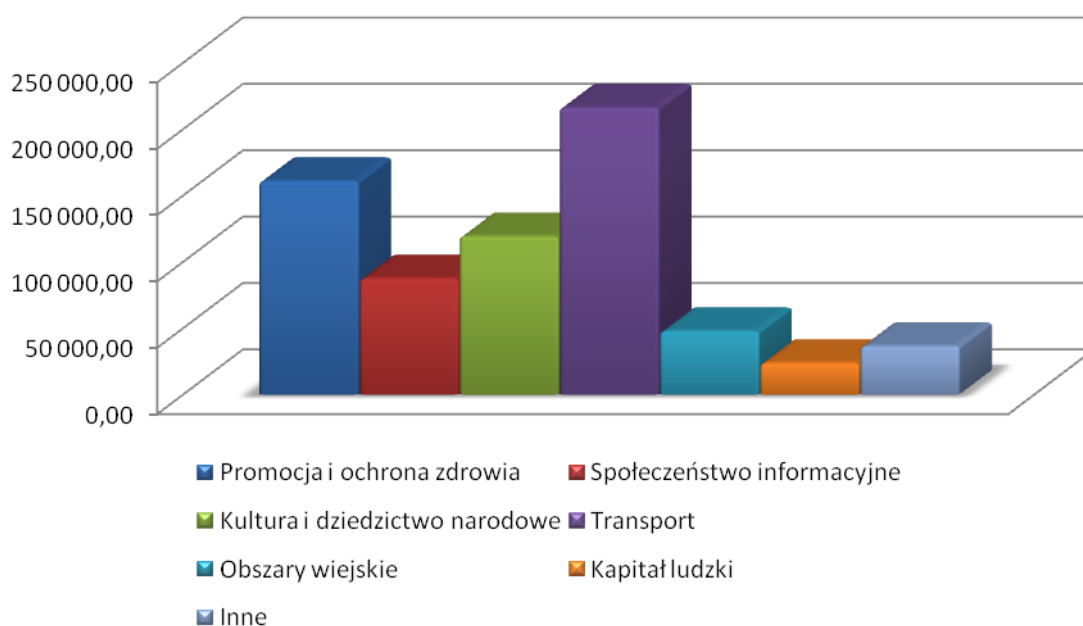
⁴Uchwała Nr XXXV/438/06 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 30 stycznia 2006 r. w sprawie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2010.

Województwo Podlaskie, jako jeden z najsłabiej rozwiniętych regionów Polski i Unii Europejskiej, wymaga istotnych i konsekwentnych działań prorozwojowych. Działania te muszą przekładać się przede wszystkim na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym, zwiększających dostępność jak i atrakcyjność regionu, przyczyniając się do wyrównania obserwowanych dysproporcji.

Potrzeby rozwojowe zostały zdefiniowane w obszarach wsparcia wskazanych jako priorytetowe kierunki rozwoju w celu zapewnienia realizacji wieloletnich planów inwestycyjnych i wielu działań o charakterze nieinwestycyjnym. Opierają się one o realne potrzeby regionu oraz kompetencje Samorządu Województwa Podlaskiego. W oparciu o wyodrębnione kierunki rozwoju - obszary wsparcia - dokonano zestawienia zgłoszonych przez departamenty merytoryczne oraz ich jednostki podległe potrzeb oraz planów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych. Zgłoszenia objęły nie tylko przedsięwzięcia już realizowane, ale także te, które są dopiero planowane do przygotowania. Zestawienie zostało zatem przygotowane w oparciu o realne potrzeby rozwojowe zgłoszone przez jednostki merytoryczne działające w obrębie swoich zadań.

Potrzeby rozwoju samorządu województwa podlaskiego na rok 2012 w podziale na wyodrębnione obszary wsparcia przedstawiają poniższe wykres i tabela:

Wykres 10. Potrzeby rozwojowe Województwa Podlaskiego wg kompetencji samorządu województwa w podziale na obszary wsparcia w roku 2012 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z departamentów merytorycznych i jednostek podległych UMWP

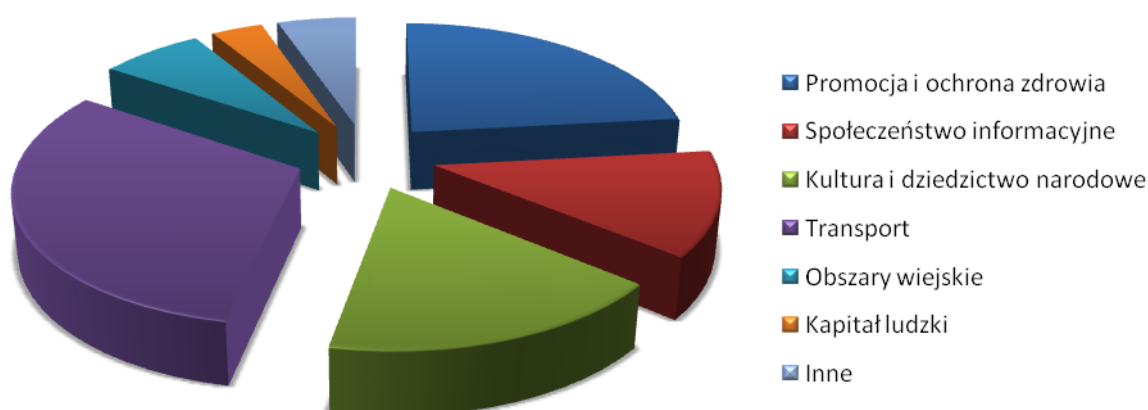
Tabela 4. Potrzeby rozwojowe Województwa Podlaskiego wg kompetencji samorządu województwa w podziale na obszary wsparcia w roku 2012 (w mln zł)

OBSZAR WSPARCIA	WARTOŚĆ (w mln zł)
Promocja i ochrona zdrowia	168,253
Społeczeństwo informacyjne	87,463
Kultura i dziedzictwo narodowe	118,909
Transport	216,291
Obszary wiejskie	47,802
Kapitał Ludzki	23,797
INNE, w tym	36,567
- Edukacja i sport	11,005
- Ochrona środowiska	16,377
- Promocja i turystyka	9,185

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z departamentów merytorycznych i jednostek podległych UMWP

W ujęciu procentowym udział poszczególnych obszarów wsparcia przedstawia się następująco:

Wykres 11. Potrzeby rozwojowe Województwa Podlaskiego wg kompetencji samorządu województwa w podziale na obszary wsparcia w roku 2012

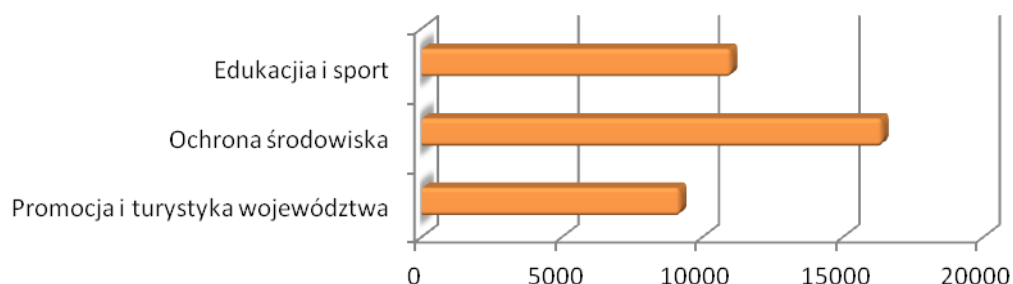

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z departamentów merytorycznych i jednostek podległych UMWP

Duże dysproporcje wielkości zgłaszanego zapotrzebowania na środki pieniężne pomiędzy jednostkami działającymi w poszczególnych obszarach wsparcia wynikają, z jednej strony z różnej charakterystyki poszczególnych obszarów i projektów w nich

planowanych i realizowanych, z drugiej zaś z różnego poziomu kompetencji, jakie w danych obszarach przypadają samorządowi województwa, a jakie zostały rozdzielone pomiędzy władzę centralną oraz jednostki samorządowe niższego szczebla. W celu bardziej przejrzystej prezentacji danych trzy obszary o najmniejszej ilości zgłaszanego zapotrzebowania (tj. Edukacja i sport, Ochrona środowiska oraz Promocja i turystyka województwa) zostały zgrupowane w kategorii *Inne*.

Wykres 12. Potrzeby rozwojowe Województwa Podlaskiego (rozbicie kategorii inne z wykresów nr 11 i 12) w tys. zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z departamentów merytorycznych i jednostek podległych UMWP

Wśród wielu projektów, których częściowa lub całkowita realizacja planowana jest na rok 2012 znajdują się również takie, których realizacja może się okazać, kluczowa dla rozwoju województwa podlaskiego, a ich oddziaływanie może mieć szerszy aniżeli tylko regionalny charakter. Należy jednak pamiętać, że to suma realizowanych projektów wpłynie na sytuację społeczno - gospodarczą województwa w przyszłych latach. Dlatego też ważne jest, aby również działania o mniejszym znaczeniu przeszły do fazy realizacji oraz zostały wsparte środkami wystarczającej wielkości.

1. TRANSPORT

Zdecydowanie największym i jednym z najważniejszych działań inwestycyjnych dotyczących transportu, planowanym obecnie przez samorząd Województwa Podlaskiego, jest projekt budowy regionalnego lotniska użytku publicznego. Inwestycja ta z pewnością będzie miała istotny wpływ na poprawę dostępności komunikacyjnej województwa, a także wpłynie pozytywnie na poprawę jego wizerunku oraz na atrakcyjność inwestycyjną. Pomimo, iż planowana wartość wydatków, związana z tym przedsięwzięciem w roku 2012, wynosi jedynie 1,5 mln zł, a całkowita wartość Etapu I – fazy projektowej przedsięwzięcia wynosi 31,7 mln zł w latach kolejnych, to działania

inwestycyjne prowadzone będą już w kolejnej perspektywie finansowej po 2013 r. Kolejnymi inwestycjami, nie tylko zwiększającymi dostępność i atrakcyjność inwestycyjną naszego regionu, ale także poprawiającymi jakość życia jego mieszkańców, będzie szereg przebudowanych i ulepszonych dróg wojewódzkich. Ze względu na największą wartość inwestycji w roku 2012 należy wymienić tu: „Budowę drogi wojewódzkiej Nr 678 – obwodnica Księżyna oraz przebudowę mostu na rzece Narew k/m Bokiny (30 mln zł)”, „Przebudowę drogi wojewódzkiej Nr 678 na odcinku Białystok-Kleosin (25 mln zł)”, „Przebudowę drogi wojewódzkiej Nr 645 na odcinku granica województwa – Nowogród (20 mln zł)”, „Przebudowę drogi wojewódzkiej Nr 685 na odcinku Nowosady – Hajnówka oraz drogi wojewódzkiej Nr 687 na odcinku Zawadzkie – Nowosady (22 mln zł)”.

2. OCHRONA ŚRODOWISKA

Bezpośrednie kompetencje samorządu województwa w obszarze ochrony środowiska dotyczą przede wszystkim zadań związanych z opracowywaniem planów oraz dokumentów strategicznych. Pozostałe zadania leżące w gestii samorządu to m. in.: małe inwestycje w ochronę fauny i flory województwa, przeprowadzanie kampanii i konkursów promujących postawy proekologiczne. Dodatkowo do kwestii ochrony środowiska można zaliczyć inwestycje związane ze zwiększaniem efektywności energetycznej infrastruktury technicznej oraz budynków należących do samorządu i jednostek podległych.

Ważnymi dokumentami strategicznymi dotyczącymi kwestii ochrony środowiska w Województwie Podlaskim są „*Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2009-2012*” (obecnie podlegający aktualizacji) oraz „*Program ochrony środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014*” (który jest obecnie w opracowaniu). Należy zauważyć, że większość bezpośrednich inwestycji zawartych w dokumentach strategicznych realizowana jest przez jednostki takie jak gminy czy powiaty. Natomiast wśród działań inwestycyjnych samorządu województwa planowanych na 2012 rok można wymienić takie przedsięwzięcia, jak: „Modernizacja i rozbudowa infrastruktury ścieżek edukacyjnych Lokalnych Ośrodków Edukacji Ekologicznej, działających przy parkach krajobrazowych województwa podlaskiego”, „Organizacja i przeprowadzenie XXVII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej” czy termomodernizacje budynków Szpitala

Wojewódzkiego im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży, Samodzielnego Publicznego Psychiatrycznego ZOZ w Choroszczy i Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach.

3. OCHRONA ZDROWIA

Obszar ochrony zdrowia w województwie podlaskim corocznie wymaga bardzo znacznych nakładów inwestycyjnych, sytuacja taka ma miejsce z racji dużej ilości jednostek ochrony zdrowia podlegających bezpośrednio samorządowi województwa, których stan techniczny i infrastrukturalny często wymaga licznych interwencji. W szczególności, należy podkreślić, iż fakt ponoszenia dużych nakładów finansowych związany jest z koniecznością dostosowania jakości funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej do standardów i wymogów Unii Europejskiej⁵. Wśród działań mających na celu poprawę infrastruktury ochrony zdrowia w Województwie Podlaskim planowanych na rok 2012 znajdują się m.in.: „Adaptacja zespołu budynków położonych w Białymstoku przy ul. Warszawskiej 15 i ul. Ogrodowej 12 na potrzeby Białostockiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej - Curie w Białymstoku” (18 mln zł), „Utworzenie Centrum profilaktyki i diagnostyki chorób nowotworowych (w tym: doposażenie BCO w rezonans magnetyczny oraz przebudowa II piętra budynku administracji na potrzeby tworzonego Centrum)” (10 mln zł), „Rozbudowa infrastruktury bloków operacyjnych Szpitali Wojewódzkich w Białymstoku i Łomży w celu podniesienia świadczonych usług” (41 mln zł).

4. KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE

Na wydatki samorządu województwa w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego składa się bardzo dużo małych, głównie nieinwestycyjnych, działań związanych z bieżącym funkcjonowaniem, utrzymaniem i modernizacją instytucji kultury takich jak: teatry, muzea, ośrodki kultury, Filharmonia Białostocka oraz Książnica Podlaska (której koszty samego tylko przechowywania, udostępniania i archiwizacji zbiorów szacowane są na rok 2012 w wysokości ponad 7 mln zł) oraz dwa duże projekty inwestycyjne czyli: „Budowa Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku”,

---

⁵Bliżej: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej.

którego całkowite koszty szacowane są na ok. 129 mln zł oraz budowa nowego budynku Książnicy Podlaskiej, którego koszt planowany jest na poziomie 119 mln zł.

5. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Podobnie jak w latach poprzednich w tym obszarze realizowanych jest zaledwie kilka projektów, jednak mają one znaczną wartość zarówno pod względem kosztów, jak i znaczenia dla rozwoju województwa. Flagowym działaniem w tym obszarze jest dalsze wdrażanie międzyregionalnego projektu Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej finansowanego zarówno ze środków Województwa, jak i Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, którego łączny koszt w województwie podlaskim planowany jest na ponad 252 mln zł. Pozostałe ważne projekty w obszarze społeczeństwa informacyjnego to „Podlaski System Informacyjny e-Zdrowie” (planowane wydatki w roku 2012 to blisko 13 mln zł), „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego - cz. II administracja samorządowa” (0,24 mln zł przy wartości całej inwestycji 67,9 mln zł) oraz „Budowa bazy metadanych oraz rozbudowa o kolejne warstwy informacji bazy danych Podlaskiego Systemu Informacji Przestrzennej” (1,1 mln zł).

6. PROMOCJA I TURYSTYKA

Działania samorządu w obszarze promocji i turystyki województwa to przede wszystkim kampanie promocyjne i wydarzenia medialne takie jak: „Kreacja wizerunku Województwa Podlaskiego w kraju i za granicą poprzez produkty turystyczne wysokiej jakości”. Największym projektem o charakterze inwestycyjnym, przewidzianym do realizacji w roku 2012, jest realizowana przy wsparciu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego za pomocą Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego „Budowa elektrycznego wyciągu nart wodnych na Jeziorze Szelment Wielki wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz ścianką i parkiem linowym”. Koszty realizacji na rok 2012 szacowane są na blisko 8 mln zł. Inwestycja niewątpliwie wpłynie pozytywnie na atrakcyjność turystyczną województwa. Jednym z istotnych zadań będzie również projekt realizowany z PO Rozwój Polski Wschodniej pn. „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”. Jednak z uwagi na przedłużające się prace nad studium wykonalności warunkującym następnie podpisanie umowy oraz złożenie wniosku o dofinansowanie, nie można oszacować w tym momencie szczegółowych kwot niezbędnych do wydatkowania w roku 2012.

7. OBSZARY WIEJSKIE

Zważywszy na specyfikę gospodarki województwa podlaskiego, w której rolnictwo ciągle odgrywa znaczącą rolę oraz duży udział terenów wiejskich w ogólnej powierzchni województwa, obszary wiejskie są istotnym sektorem wymagającym wsparcia ze środków publicznych. Głównym celem interwencji powinno być niwelowanie nierówności społecznych oraz modernizacja wsi i rolnictwa. Należy jednak zauważyć, że samorząd województwa nie posiada wielu narzędzi mogących wpływać bezpośrednio na rozwój obszarów wiejskich. Dużo więcej środków, niż tych pozostających w gestii samorządu, transferowana jest do obszarów wiejskich w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Działania w tym obszarze interwencji to np. „Reorientacja – wsparcie doradcze i szkoleniowe osób odchodzących z rolnictwa” (0,79 mln zł) - projekt realizowany przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie oraz projekty związane z melioracją i gospodarką wodną realizowane przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku.

Duża część potrzeb rozwojowych w tym obszarze związana jest również z techniczną obsługą dwóch programów operacyjnych Unii Europejskiej tj.: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 oraz Program Operacyjny Ryby 2007 – 2013.

8. EDUKACJA, SPORT

Projekty realizowane przez samorząd województwa w obszarze edukacji i sportu to przede wszystkim działania nieinwestycyjne mające poprawić jakość kształcenia oraz wspierać najzdolniejszą młodzież województwa i zapewnienie równego dostępu do edukacji dla wszystkich mieszkańców województwa, a także działania inwestycyjne nakierowane przede wszystkim na rozwój infrastruktury sportowej. Przykładami projektów z pierwszej grupy są m.in. realizowane przy współfinansowaniu ze środków POKL projekty: „Nauczycielskie Studium Pomocy Psychologicznej” oraz „Wsparcie stypendialne dla uzdolnionych uczniów”. Do najważniejszych inwestycji o charakterze infrastrukturalnym należą współrealizowane z Ministerstwem Sportu i Turystyki projekty „Wieloletni Program Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Podlaskiego na lata 2009-2012” (5,76 mln zł) oraz „Program budowy kompleksów sportowych „Moje boisko Orlik 2012” (1,66 mln zł).

9. KAPITAŁ LUDZKI

Stosunkowo mała ilość środków przeznaczanych na obszar Kapitał ludzki i rynek pracy w żadnym wypadku nie oznacza małego znaczenia tego obszaru dla rozwoju województwa. Sytuacja taka ma miejsce z racji tego, iż zdecydowana większość działań w tym obszarze ma charakter nieinwestycyjny (a więc nisko kapitałochłonny) i przybiera postać szkoleń, warsztatów i wspierania pracowników, bezrobotnych i przedsiębiorców zakładających działalność gospodarczą. Ponadto dużo zadań związanych z poprawą warunków zatrudnienia oraz zwiększaniem kompetencji i kwalifikacji podlaskich pracowników i bezrobotnych realizowanych jest przez przedsiębiorstwa oraz organizacje pozarządowe, co jest możliwe dzięki pozyskiwaniu środków z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na projekty mające pozytywny wpływ na ten właśnie sektor rynkowy. W gestii samorządu województwa jest przyznawanie środków z czterech spośród dziewięciu priorytetów POKL, tj.:

- Priorytet VI – RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH (obejmujący wspieranie aktywności zawodowej oraz przedsiębiorczości i samo zatrudnienia, w tym odrębne działania na obszarach wiejskich)
- Priorytet VII – PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ (obejmujący rozwój aktywnej integracji oraz przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej)
- Priorytet VIII – REGIONALNE KADRY GOSPODARKI (obejmujący wsparcie współpracy między światem nauki i biznesem, procesy modernizacyjne i adaptacyjne w regionie czy wzrost kwalifikacji zawodowych)
- Priorytet IX – ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH (obejmujący podnoszenie poziomu oraz jakości kształcenia skierowane do wszystkich szczebli od przedszkoli po uczelnie wyższe, w tym specjalne działania skierowane do obszarów wiejskich)

Należy podkreślić, że również jednostki sektora publicznego mogą i wykorzystują środki POKL. Przykładami interesujących projektów w tym obszarze są m.in. realizowane przez WUP w Białymstoku „Podlaskie Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych” oraz „Podlaskie Obserwatorium Polityki Społecznej” oraz przez Departament Polityki Regionalnej – „Podlaska Strategia Innowacji – budowa systemu wdrażania”.

Kierunkowe dokumenty rozwoju (wybór)

Samorząd województwa podlaskiego nie działa w próżni, a w złożonym systemie zależności, wyznaczanym przez akty prawne oraz dokumenty strategiczne o charakterze regionalnym, ponadregionalnym, krajowym i ogólnoeuropejskim, które definiują cele i kierunkują zadania polityki rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Co więcej, wiele z kwestii opisanych w tych dokumentach wzajemnie się uzupełnia i przenika. Poniżej zaprezentowany został wybór najważniejszych dokumentów o charakterze strategicznym, mających istotny wpływ na politykę społeczno-gospodarczą Województwa Podlaskiego.

Dokumenty Krajowe :

1. Długookresowa i Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (w przygotowaniu) oraz (obecnie obowiązująca) Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015
http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_rozwoju/srk/Strony/Strategia_Rozwoju_Kraju_2007_2015.aspx
2. Polska 2030. Wyzwania rozwojowe (2009)
<http://www.polska2030.pl/>
3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (2010)
http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_regionalna/ksrr_2010_2020/strony/default.aspx
4. Zintegrowane Strategie Rozwoju
  - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki,
  - Strategia rozwoju kapitału ludzkiego,
  - Strategia rozwoju transportu,
  - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,
  - Sprawne państwo,
  - Strategia rozwoju kapitału społecznego,
  - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa,http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_rozwoju/system_zarzadzania_rozwojem/porzadkowanie_dokumentow_strategicznnych/strony/porzadkowanie_dokumentow_strategicznnych.aspx

5. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Plan Przestrzennego Zagospodarowania Kraju
http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_przestrzenna/kpz/strony/koncepcja_przestrzennego_zagospodarowania_kraju.aspx
6. Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do 2020 roku
http://www.mrr.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_regionalna/strategia_rozwoju_polski_wschodniej_do_2020/strony/podstawowe_informacje.aspx

Dokumenty Regionalne:

1. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku
www.wrotapodlasia.pl
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego
www.wrotapodlasia.pl
3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013
www.wrotapodlasia.pl

Dokumenty Międzynarodowe:

1. Strategia Europa 2020
http://ec.europa.eu/europe2020/index_pl.htm

PODSUMOWANIE

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Województwa Podlaskiego na 2012 rok są dokumentem, którego zadaniem jest wspieranie procesów decyzyjnych odnoszących się do planowania wydatków budżetowych.

W dokumencie wskazano zgłoszone przez departamenty merytoryczne oraz jednostki organizacyjne samorządu wojewódzkiego przedsięwzięcia inwestycyjne i nieinwestycyjne planowane do realizacji w najbliższej perspektywie czasowej. Dodatkowo zaprezentowana została sytuacja finansowa województwa w latach 2006 - 2011 oraz przedstawiono wieloletnią prognozę finansową do roku 2016.

Po analizie potrzeb inwestycyjnych i niewinwestycyjnych należy wysnuć wniosek, iż zgłaszane zapotrzebowania wskazują na niezmiennie w stosunku do lat poprzednich wysokie zapotrzebowanie na środki w obszarach ochrony zdrowia i transportu, które wynikają w dużej mierze z ciągle niezadawalającej jakości infrastruktury na terenie województwa. Rok 2012 jest kolejną perspektywą finansową, która właśnie w tych obszarach generuje największe koszty. Pozostałe obszary, dotyczące głównie kultury i społeczeństwa informacyjnego związane są z projektami, które dopiero w kolejnych latach (2013 i 2014) będą stanowiły ze względu na swoją wartość i harmonogram realizacji istotne obciążenie dla budżetu województwa.

Mając na uwadze przedstawione w *Założeniach* ukierunkowanie potrzeb rozwojowych pamiętać należy, iż przy kreowaniu polityki społeczno-gospodarczej na następne lata, niezwykle istotne będą zmiany związane z pracami nad nową perspektywą finansową UE po 2013 i niepewność w stosunku do wielkości i zasady przyznawania przyszłych dotacji unijnych oraz trudną obecnie sytuację gospodarczą panującą w wielu krajach członkowskich.

Spis tabel

1. Dochody Województwa Podlaskiego wg źródeł ich pochodzenia	12
2. Realizacja budżetu Województwa Podlaskiego w podziale na dochody i wydatki	13
3. Wieloletnia prognoza finansowa budżetu Województwa Podlaskiego	16
4. Potrzeby rozwojowe Województwa Podlaskiego wg kompetencji samorządu województwa w podziale na obszary wsparcia w roku 2012 (w mln zł)	19

Spis wykresów

1. Samochody osobowe w województwie podlaskim w przeliczeniu na 1 km drogi wojewódzkiej	6
2. Leczeni na oddziałach w szpitalach ogólnych w województwie podlaskim na 10 tys. ludności	7
3. Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	8
4. Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do internetu	9
5. Dochody Województwa Podlaskiego wg źródeł ich pochodzenia	11
6. Realizacja budżetu Województwa Podlaskiego w podziale na dochody i wydatki	13
7. Budżet Województwa Podlaskiego w podziale na dochody i wydatki w tys. zł (plan budżetu na 21.02.2011 oraz po zmianach na dzień 30.06.2011	14
8. Wykonanie dochodów wg źródeł ich pochodzenia (na dzień 31.06.2011)	15
9. Wieloletnia prognoza finansowa budżetu Województwa Podlaskiego	16
10. Potrzeby rozwojowe województwa podlaskiego wg kompetencji samorządu województwa w podziale na obszary wsparcia w roku 2012	18
11. Potrzeby rozwojowe województwa podlaskiego wg kompetencji samorządu województwa w podziale na obszary wsparcia w roku 2012	19
12. Potrzeby rozwojowe Województwa Podlaskiego (rozbicie kategorii inne z wykresów nr 11 i 12).....	20